

<u>2021-12-14</u>	Nr.	<u>VD-21-23</u>
	Klaipėda	
	Nr.	

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
Gedimino pr. 30, Vilnius LT-01104
el. p. rastine@tm.lt

kopija:
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
Gedimino pr. 17, Vilnius LT-01505
el. p. sumin@sumin.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 3.142, 3.143 IR 4.197 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĖS BŪKLĖS AKTŲ REGISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. XII-2111 4 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO BEI 16 IR 17 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 482 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NOTARIATO ĮSTATYMO NR. I-2882 26 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO VIII-729 10 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI PROJEKTAS" NR. 21-33159

Lietuvos laivų savininkų asociacija bei susisiekimo ministerija ne kartą kreipėsi į Teisingumo ministeriją su prašymu nacionaliniuose teisės aktuose aiškiau reglamentuoti ir supaprastinti laivų pirkimą–pardavimą, bei buvo pasiūlytos kelios alternatyvos šiam tikslui pasiekti.

Šiuo norime dar kartą atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad tarptautinėje praktikoje jūrų laivų pirkimo-pardavimo sutartys sudaromos ne notarine forma, per visą Lietuvos Respublikos jūrų laivų registravimo laikotarpį nekilo nei vieno teisminio ginčo dėl to, kad Lietuvos jūrų laivų registre laivas būtų įregistruotas, ar iš jo išregistruotas pateikus fiktyvią, ar kitokią neteisėtą laivo pirkimo-pardavimo sutartį. Tai paaiškinama tuo, kad jūrų laivai ir orlaiviai yra didelės vertės turtas, jie dažniausiai įsigijami naudojant finansų įstaigų suteikiamus kreditus, jų apyvarta dažniausiai vyksta tarp specializuotų juridinių asmenų, kurie turi savo juridines tarnybas, arba naudojami profesionalių teisininkų paslaugomis. Sandorius finansuojančios kredito įstaigos taip pat atlieka numatomo finansuoti sandorio teisėtumo ir galimų rizikų vertinimą.

Nuo 2011 m. t. y. 10 metų laikotarpiu, sandoriai dėl jūrų laivų su fiziniais asmenimis buvo sudaryti 3 kartus. Tai rodo, kad tokie sandoriai yra labiau išimtis, nei praktika. Teisingumo ministerijos pateikiami argumentai – noras apginti akcininkų, jų šeimos interesus, pinigų plovimo prevencija ir kt., mūsų nuomone, nėra pakankami svarūs.

Esame akcentavę, kad laivo pirkimo-pardavimo sutartį sudarant notarine forma, kiltų papildomų sunkumų. Toks sandoris turėtų būti sudaromas lietuvių kalba su jo vertimu į kitą kalbą, notarui užsienio šalies pirkėjas ar pardavėjas privalėtų pateikti ir į lietuvių kalbą išverstus, legalizuotus dokumentus dėl jo, kaip juridinio asmens, egzistavimo fakto, juridinio asmens ir jį atstovaujančio organo teisių sudaryti sandorį buvimo ir t.t. Laivo pirkimo-pardavimo sutartis privalėtų būti pasirašoma notaro akivaizdoje.

Sutartys turėtų būti pasirašomos paprasta rašytine forma, o nuosavybės teisė į laivą iš pardavėjo pirkėjui perduodama pardavėjui pasirašant laivo pardavimo aktą (anglų kalba „bill of sale“). Pardavimo aktą pardavėjo atstovas pasirašo notaro akivaizdoje, kuris patvirtina pardavėjo atstovo parašą ir asmens tapatybę. Įregistruojant jūrų laivą pateikiama ne laivo pirkimo-pardavimo sutartis, bet tik pardavimo aktas, kaip dokumentas, įrodantis nuosavybės teisės į jūrų laivą perdavimą pirkėjui. Tokia praktika, kai pardavėjas vienašališkai pasirašo laivo pardavimo aktą, įrodo nuosavybės teisės į laivą perleidimo juridinį faktą ir garantuoja sandorio sudarymo efektyvumą laiko ir ekonomine prasme. Sudarant sandorį dėl jūrų laivo pirkimo ar pardavimo su Lietuvos Respublikos subjektu kita tokio sandorio šalis tikisi gauti ir reikalauja iš Lietuvos Respublikoje registruoto laivo pardavėjo visuotinai įprasto sandorio sudarymo mechanizmo ir dokumentų.

Parduodant Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotą jūrų laivą užsienio pirkėjui susiduriama su praktine problema, kai Lietuvoje veikiantys notarai atsisako tvirtinti pardavėjo atstovo parašą tikrumą jūrų laivo pardavimo akte (ang. bill of sale), motyvuojant, kad pardavimo aktas savo esme atitinka pirkimo-pardavimo sutartį, kuris pagal Lietuvos Respublikos įstatymus turi būti dvišalis bei atitikti kitus nekilnojamojo daikto pirkimo - pardavimo sutarčiai įstatymų keliamus reikalavimus.

Dar kartą norime akcentuoti, kad pateikti teisės aktų pakeitimai visiškai neįvertina prekybinės laivybos ypatumų.

Norime tikėti, kad prie šio klausimo nagrinėjimo bus sugrįžta artimiausiu laiku.

Pagarbiai,

Vyk. direktorius

Gintautas Kutka